

ტარტარული

№ 92

პირა, 20 მარტი 1927 წ.

№ 92

პ ა რ ი ზ ი ს კ ო მ უ ნ ა

ქრისის სიზორე ვერ მოგვტყუებს,
ვერ დაგვივიწყებს.
მას ბრწყინვალეებს უფრო ჰმატებს
შორი წარსული.
როცა ზმანება თვალების წინ
გავლას დაიწყებს, —
ღღვიშვითობება ყველა ჩიენგანს
გული და სული.

სისხლის ეამპითა ბუდე იყო
მუნდამ ვერსალი;
ტყვიებს ესროლა კომუნართა
ჯაენოსანს მკერდებს,
რომ ქვეშ ჩაეკლა მისწრაფება
უნივერსალი
და ჰქონებოდათ ყველა პატივი
მიწიერ ღმერთებს.

დაპროლა კენესას უფროებდა
ხარხარს ტიერი;
ხიცოცხლეს სპობდა ათასობით
გილიოტინით;
მეორე იროდს უღიმოდა
სახე - იერი,
თავმოკვეთილნი რომ ევლებოდნენ
მწარე ხროტინით.

ჩვენ ასე გვეყვით (და ეს რწმენა
ვიცილ სწორია):
განმეორდება ყველა პაიროზში
იგი ამბები;
(ასეთი არის მათი ზვედრი
და ისტორია)...
ოქტომბრის ტალღებს ვერ გაუძლებს
მათი დამბები.

განმეორდება... მაგრამ ტიერს
ნუ უხარია...
განმეორდება და, ცხადია,
იმ განსხვავებით, —
რომ მათ გავგზავნი იქ, „ჩვენები“
სადაც არიან, —
და რა თქმა უნდა: საკუთარი
ხელში თავები.

მე კი ასე ვწამს: ოქტომბერი არის მესია, —
და ისინი კი — ამ მესის წინამორბედი...
ასე ამბობდნენ — დავიღუპით უშუალოდ,
ვიღებ მტრის ხელში იყოს ჩვენა ცხოვრების ბედი —

ეს მოხდა მაშინ, როს ლენინი იყო პატარა...
იყო გამგონი კომუნართა კენესა მწარისა;
მათი მიზანი გულით ყველგან დიდხანს ატარა, —
და ოქტომბერში ბეტრორადი გააპარია.

ა. ხინელი,

როგორ აჯობებ?

დღის 9 საათი იყო, როდესაც ანდუყაფარ ჩაფხუტამ გამოვიდა მინიდან და აჩქარებული ნაბიჯით გასწიდა საფრანგეთის მოთავარ შტაბის თაქრატული განყოფილებაში.

მართალია ანდუყაფარის სამხედრო სამსახურში არ ყოფილა ახალგაზრდობის დროს, არც მენშევიკური ხელი-სფლებების დროს და, მით უმეტეს, სამხედრო პირათ არ ითვლებოდა საფრანგეთის სამხედრო უწყებებში, მაგრამ მას მიერც ახლო დამოკიდებულება აქვს შტაბის შემოსენებულ განყოფილებასთან, ვინაიდან ხშირად აწვიდის სხვადასხვა ხასიათის საყურადღებო ცნობებს...

იმ დღესაც რამდენიმე საბუთო უნდა გადაეცა დანიშნულენიანებში და, ვინაიდან კოტა წინასიტყვაობა უნდა გაეკეთებინა ფრანგულათ, იმის დიქტიოში იყო გართული, რომ აზრი, რაც შეიძლება მოკლეთ და მოხდენილად გამოთქვა.

ამ დიქტიოში გართობს, სრულად მოულოდნელად წინ შევიტია ნაწიბი ფრანგი, ძმური სოციალისტური პარტიის წევრი დე.კორდი, რომელიც მისალმების შემდეგ შეეკითხა:

- საით, ამხანაგო ანდუყაფარ?
- ანდუყაფარი დაიბნა, რადგან მას არ შეეძლო ფრანგ ამხანაგისთვის იმ საქმის შინაარსის გახსენება, რომლის შესრულებაც ჰქონდა მინიდანით. ისეთ ასაბავლო "საქმეს, როგორც ამჟამად ასრულებენ მენშევიკები ემიგრანტები სვრს სამშობლოში, ფრანგი სოციალისტი ვერ იცნობდა, ასე აღვივით.
- ამხანაგთან მივდივარ!—კოტა სიხუმის შემდეგ უპასუხა ანდუყაფარმა
- დემონსტრაციებში არ აპრობ მონაწილეობის მიღებას?
- რომელი დემონსტრაციებში?
- მუშების დემონსტრაციებში, დღეს ხომ პირველი კომუნარების დღეა; ხუ თუ არ იცი?
- ვიცი, როგორ არ ვიცი, მაგრამ დღეს ძლიერ საქირო საქმე მაქვს, არა ხეცლიან!

— ოო, როგორ შეიძლება, ამხანაგო! მუშები ისედაც დაღატობას გვწამებენ, ამბობენ, რომ ჩვენ აღარა გვაქვს კომუნარობისთვის თვალდებულ მებძობლათა პატივისცემა და სიყარული და სხვა ამისთანები! ამიტომ, რაც შეიძლება ხელახალი უნდა დეფიურით კომუნარების მოგონების დღეს და არ მისცეთ კომუნისტების საშუალება ეს დღე თავიანთი ავტორიტის დღეა გადააქციონ. ყველანი უნდა დაფარსროთ, ჩვენც, ენერჯიტივც, მეტადვე ემიგრანტები, რომლებიც ახლო იცნობთ კომუნისტების მოღვაწეობას. საქმე კი შემდეგისათვის შეგიძლია გადასალო.

მეტე გვა არ იყო, ანდუყაფარს უნდა მაქოლო ფრანგი ამხანაგის წინადადება.

კომუნარების სამიო სასადლოზე თავს იყრიან აუფარებელი მუშები. მთელი გარემო წითელი დროშებითაა აფარადებული. შორი ახლო დაგანან პოლიციელთა ჩაბმეში და, ხალხს არჩევულებრივ განწყობილება ეტყობა სახეზე.

დაიწყა სიტყვები. ლაპარაკობენ უშეიარეოსად კომუნისტები. მუშები აღფრთოვანებით ეგებებიან მათ სიტყვებში და ფიცს სდებენ, რომ კომუნარებს დროშის ქვეშ იმობილებენ იმ იდეების განსახორციელებლად, რომელსაც სიცოცხლე შესწირეს პირველმა კომუნარებმა.

კომუნისტთა ორატორებს სცვლიან ორატორული სოციალისტურ პარტიებიდან. ისინი მთელი მკერძსეველებითა და გაბეჭდილი არწივებებზე მუშებს, რომ პირველ კომუნარათა ნამდვილი მემკვიდრები ისინი არიან და არი კომუნისტური პარტია, რომელიც თეზისების ქაჩახანათი ანიან გადაცემული და წარმოადგენენ მოსკოვის ჩეკას განყოფილებას.

ხალხში სოციალისტების სიტყვები უწყვეტ უმამყოფილები. აქა-იქ გაისინს პროტესტის ხმა, ზოგან სტევენაც. ერთი ბიბლიო მუშა გამოეყო თავის ჯგუფს, შიორბინა ტრიბუნასთან, რომელზედაც სოციალისტი ლაპარაკობდა, სწავდა ფრანკის კალთები და, რაც ძალიან და ღონე ჰქონდა მოსწია თავისკენ. ორატორი ტრიბუნის მოაჯირის მოეჭიდა. ხოლო მუშის ფრანკის მარჯვენა კუდი შერჩახეცდა.

— ახლაც ოლაპარაკებ ტყუილებს.—შეპყვირა მან გათიბიბულ ორატორს, ახლა ხომ შენი კული ხელი მაქვს!

ორატორმა კოტა სული მოიბრუნა და განაგრძო — ოქვენ, ამხანაგებო, ასე იმიტომ იქცევით და მეტი ნიბლით ბიბლიო ისმენთ კომუნისტების სიტყვებს, რომ არ იცნობთ მათ საწინააღმდეგო მოქმედებას. აქ, ოქვენს შორის არის ამხანაგი ანდუყაფარ ჩაფხუტაქე, რომელმაც უშუალოთ განაცალა კომუნისტური რეჟიმის მთელი საწინააღმდეგობა და რომელიც პირადად მოგახსენებთ მათ შესახებ. ვთხოვე მოუსმინოთ.

ჩამოკვდა სამარისებური სიტყვა. ანდუყაფარი, რომელიც ისედაც მოთმინებიდან იყო გამოსული მუშების უპატივცემული მოპყრობით სოციალისტური პარტიის წარმომადგენლებისადმი და იმით, რომ კომუნისტების ორატორებს ხალხი აღფრთოვანებით უსმენდა, ყვესვებით გაუქანა ტრიბუნისავე და თვალის დახამამხამებში ტრიბუნის კოფოზე ავირა.

მთელი ხალხი უდიდესი ყურადღებით მიჩქარებოდა ანდუყაფარის არჩევულებრივ გამომეტყველებას და მის აბურტენილ თმებს. ის კი რამდენიმე წამი იღვდა უმოძრაოთ და ხმის აბოლულებათ.

— ჩემსებო მოკალაქვეს!—მოსმმა მას აქეთ-იქიდან. ანდუყაფარმა მაღლა ასწია მარჯვენა ხელი და დაიწყა!

— აქა სიტყვეს, რომ ჩვენ, სოციალისტები უღირსად ვებყრობით პირველ კომუნარებს და იმ დღად იღვებს, რომელსაც მათ შესწირეს თავიანთი ძვირფასი სიცოცხლე. სიტყუვა ამხანაგებო ეს, ჯერ კიდევ 20-25 წ. წინათ, როდესაც საქართველოში პირველათ მოვაწყვეთ კომუნარების სლოგანი დღე, მე პირველად მივიარე ხალხს ასეთი სიტყვებით:

— ქული მოხიბადეთ კომუნარების სლოგანს წინაშე!.. ხალხმა ის სიტყვები ისე გაიგო, თითქოს ისინი უშუალოთ მათ შეეხებოდათ და ქულები მოხიბდეს.

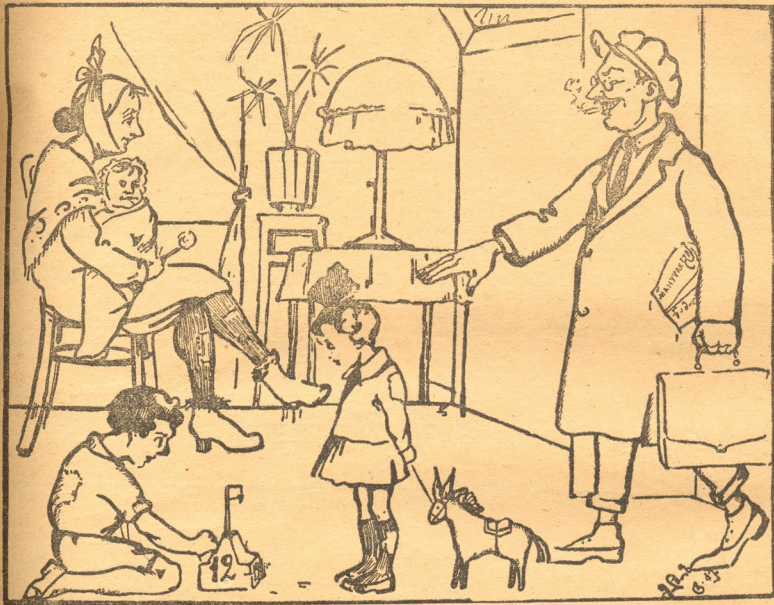
ანდუყაფარმა რომ ეს დაინახა, თავის ორატორული ნიჭის გამაჩვენებლათ ჩასთავალა და კიდევ უფრო მოუბმტა ხმას:

— რაც შეეხება დღევანდელ კომუნისტებს და პირველ კომუნარებს, გადაკრით შეიძლება ითქვას, რომ მათ შორის არავითარი მგავსება—არც იდურობა, არც ტაქტიკური და, მით უმეტეს, პრაქტიკული, არ არის და არც შეიძლება იყოს... დღევანდელი კომუნისტები, შეიძლება ითქვას, უფრო აკაბინებულ მთავარებენ, ვინემ კომუნარებს...

— საბუთი, საბუთი!—გაისმა ხალხში. — საბუთი ენებეთ! ამა შეხებეთ, პირველ კომუნარებს, როგორ მშვიდათ და წყახანთ განსიხებებენ საუფროსი, იმ, მათ შესახებ, ყველა იტყოს, რომ ისინი მართლა მსხვერპლნი არიან ბურჟუაზიული წყობილების, მსხვერპლნი არიან კაპიტალისტების სამომაროების, ახლო შეხებეთ კომუნისტების რუსეთში, საქართველოში, და ყველგან, სადაც არსებობს საბჭოთა ხელისუფლება! ვის შეუძლია სიტყვას, რომ ისინიც, პირველ კომუნარებსავე, მსხვერპლნი არიან ბურჟუაზიული წყობილების? არავის! პირიქით, ბურჟუაზიული წყობილება მსხვერპლი ვახლო კომუნისტების ვერაგობათა და ძალმობრების, ჩვენც, მოა

ღ რ ო უ ლ ი

— კიდეც და ასე სჯობია—ნეტავი ყველა ეხლა ვახდებოდით ავით, როცა ყველაფერზე ფასები დაკლებულია.

ქალაქში, ჩვენც, ქართველი სოციალისტებიც მსხვერპლ-ნი გავხდით ბოლშევიკური რეჟიმის, რადგან გვწამდა და დღესაც გვწამს, რომ სოციალიზმის დამყარება შეიძლება არა შეიარაღებული აჯანყებით, არა იარაღით ბრძოლით, არამედ დემოკრატიული გზით, მშვიდობაში და თანდათანობით.

— საბუთი, საბუთი! კვლავ გაისმა ხმა! თუ იმის საბუთი ვნებავთ, რომ კომუნისმი იდეების გამარჯვება შეიარაღებული ბრძოლით არ შეიძლება, შეხედეთ ისევ პირველ კომუნარტა საფლავებს... რატომ ვერ გაიმარჯვეს მათ!

- რუსეთში როგორღა გაიმარჯვეს?
- რუსეთში პირველი კომუნარტები არ ყოფილან! იქ გაიმარჯვეს იაკობინელებმა, იქ გაიმარჯვეს ლენინისა და ტროცკის აფენტებმა.
- ძირს!—გაისმა რამდენიმე ხმა.
- ძირს! იგროვალა მოელმა ხალხმა.
- ორიოდე სიტყვა!—დაიღრჩია ანდუყაფარი. მაგრამ ხალხი მას ყურს არ უღებდა. ანდუყაფარი ჯიუტად იღვავებდა ტრიბუნაზე და წყალში ჩავიდნობილეთი ეჭვნება ხელბს, სანამ ვილაცის ლინიერმა ხელმა ყირამალა არ გადმოიღო ძირს.

როდესაც ანდუყაფარი ორივე ფეხებით მაგრათ დადგა ნიადაგზე, სათვალეები გაისწორა და ჯიბიდან სტირისხაოცა ამოიღო, მხოლოდ მაშინ შეამჩნია, რომ შტაბისთვის გადასაცემი საბუთები საღიდაც დავარდნოდა.

ელდა ეცა. მართლაც ხუმრობა ხომ არ იყო! საბუთებს ბოლოში, გარკვეულ ხელით ეწერა: ანდუყაფარ ჩაფხუტაქე. ცხადია, თუ საბუთები ჩაუარდებოდა ხელში კომუნისტებს, მერვე დღესვე „კუმანიტეს“ ფურცლებზე ამოყოფდა თავს. თავი მოეჭრებოდა თვით ანდუყაფარსაც, მენშევიკ ემიგრანტებსაც და საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიასაც მაგრად მოხვდებოდა მენშევიკების მფარველობისათვის!

დაღონდა საწყალი ანდუყაფარი და ისევ ცივით დაიძრა კომუნარტის სასაფლაოდან, რომ უკან არ მოუხედნია: მიდიდა სახლისაკენ შარტო-შარტო და თან თავისთვის ფიჭობდა:

— არა, ვინ მჯიდა მე ოხერს, რომ საფრანგეთის სოციალისტური პარტიის დამცველად გამოვედი! არა, რა ეწაბა შემხვედრა დღეს იმ ოხერ სოციალისტს! ფეხი მომტეხოდა და დღეს სახლიდან არ გამოვსულიყავი ისა არა სჯობდა! ხომ ვიცოდი, რომ დღეს კომუნარტებს დღე იყო! კომუნარტები კი, აბა, რა ხეირს დაგვყრის, ჩვენ, სულ ერთია, მკვდრები არიან თუ ცოცხლები! ხომ ჯობდა, დღე იყო! კომუნარტები კი, აბა, რა ხეირს დაგვყრის, ჩვენ, თვენ რას იტყვი, მჭერფასო მკითხველო, მართლა ასე აჯობებდა ანდუყაფარისათვის!

კვლანა.

წყალწყალეზული

(სცენა წარმოადგენს სარდაფს, სადაც მენშევიკების კრებაა).

იაკინთე: (მარტო) მეოწი ჩვენი ფარსკვლავი ისევე ამოდის: ევროპის ბერტუშაზის მოთმინების ფილა იცვება და სადაც არის თოფის წაალის სუნს ვიგრძნობთ. (აიღება გაზეთის, რომელშიაც ჩემბერლენის ნოტა არის მოთავსებული) მაღაღეც, ჩემბერლენ, მაღაღეც. წარმოდგენილი მაქვს როგორი სიზარაულით აავსებდა ეს ნოტა ჩვენს „მთავრობას“ პარიზში. (შემოდის კირილე)

კირილე: სალაში იაკინთეს, როგორ არის საქმეებო?

იაკინთე: ასეა, უჩვენებს გამართულ ცერებს).
კირილე: ვითომ?

იაკინთე: (დაცვირებულნი) როგორ, ცაცო, შენ ჭურში ხომ არ სცხოვრობ? ვერ ხედავ ჩემბერლენის ნოტას?

კირილე: ეხ, ძმაო, ნოტებისა მე აღარა მჯერა რა, შენ ისა სთქვი თუ რეალურად არის რამე, თორემ ნოტების რახა-რუხით შორს ვერ წავაღო. ხო, მართლა, კინაღამ არ დამეფრყედა, ეხლა რუსთაველის პროსპექტზე...

იაკინთე: (აწყვეტირებს) თუ ძმა ხარ თავი დაანებე მაგ რუსთაველის პროსპექტს; თქვი გოლოვინის პროსპექტი ძველებუდა; ხომ იცი ახალო სახელები მეჯავრება.

კირილე: არა, ბიჭო, რუსთაველის პროსპექტი მეოწი ჩვენ დავარკვეთ.

იაკინთე: სულ ერთია თუ გინდა ჩვენი დარკმულნი იყოს მაინც არ მინდა. დაილოცოს ნიკოლოზის დრო, ისევე ის სახელები შირჩენია.

კირილე: ხო იმას ვამბობდი, ეხლა შეგნება ერთი ჩენი ამხანაგი და სულ ახალ-ახალი ამბები მიაპზო.

იაკინთე: აბა, აბა;

კირილე: გუშინწინ კომუნისტების ცენტრალურ კო-მიტეტში დიდი ამბავი მომხდარა...

იაკინთე: მართლა, ბიჭო, მართლა?!

კირილე: სრლდის გეფიცებო.

იაკინთე: აი ანასური მათ საქმეს; აბა როგორ გეგანო! მერე, როგორ ვთავებულა საქმე?

კირილე: როგორ ვთავებულა კი არა, დიდი სკანდალი თურმე. ოპოზიციას ერთხმად ვანუცხადებია: თუ მენშე-

ვიკებს არ შეუერთდით, ჩვენ პარტიიდან გავდივართო... შემდეგ რა მომხდარა, არავინ იცის, მაგრამ მე რალაც ტა-ნა მიგრძნობს, რომ ისინი ჩვენთან მოვლენ და ამ სარდა-ფიდან უფრო ძლიერად შეეცდობოდებიან იმ კონტრ-რე-ვოლუციონებრებს.

იაკინთე: თუ ძმა ხარ მაგ უკანასკნელ სიტყვას ნუ-ღარ გამავკონებ. ბოლოს და ბოლოს გელარ ვაფიცი ვინ არის კონტრ-რევოლუციონერი ჩვენ თუ ისინი. (შემო-დინა: გიორგი, ნიკო და სერგო)

გიორგი: აი, ხაზინებიც აქ ყოფილან, სალაში თქვენ-და. (ერთმანეთს მიესალმებიან და დასდებიან).

იაკინთე: ხუცესი გვაკლია, თორემ კრებას გავხსნილი.

გიორგი: ცოტა ხანს მოვიცადოთ და ისიც მოვა... სხვა რა იქით: ახალო?

ხუცესი: მაღლი უფლია თქვენზედა იყოს, შეივლიო!

„შეყვარებული“

საკაშულიანტი (მოგებას):

ნუ დამტოვებ, ხად მიღიბარე? არ გებრალვი ვანა? თუ შორიღებ,—გვედარბე გულში ჩაწე დანა. მე უშენით გავტობრდები, ვერ ვიცხობრებ ვერა. ჩემო ყველავ, სიყვარული ჩემი რად არ გჯერა.

შენც კი იცი რომ მუშკოობი არა გადრფის ღიდათ. გიჯობს დარჩე... სიცოცხლისთან იყო ჩემთვის ხიდათ. შემიბარადე, ნუ მიღიბარ, კიდევ მეტს გცემ პატივს; მოფუშებტ ფახს საქონელს უბრალოს და მარტივს...

იაკინთე: მე რა მეცოდინება ამ სარდაღშქმ ახალთ ამბებით აღბათ თქვენ იქნებით დატვირთული.

გიორგი: ახალი ბერი იცი, მაგრამ ამ ლიტერინოვის მაგარმა პასუხმა რაღაც შემაღიქრა.

იაკინთე: როგორ, ჩემბერელის ნორატე არის პასუხი?

გიორგი: არის და მერე როგორი მაგარი. ასე გვერთება ეს კომუნისტები ასე წლით იყვენ მოსულნი. ისე იქაღბინან, თითქოს მიელი ქვეყანა მაგათი იყოს.

იაკინთე: აბა ერთი მახვენი რა სწორია. (გაზუთს გაზუთს გამოართმევს გიორგის და კუთხეში მიჯდება).

ქორილე: სხვა, რა იცი თ კიდევ ამხანაგებო, ახალი.

გიორგი: ახალი ის არის, რომ სასურფარკრავიდან ჩვენებთან წერილი მოვიდა და იწერებინან აჯანყებისათვის ემზადიო. (შემოდის ხუცესი)

ხუცესი: (გვალხახავს ჯვარს, ყველანი ხელზედ ემთხვივები) მაღლი და წყალობა უფლისა ჩვენისა თქვენზედ, შევლებო

ნიკო: მამაო, ხომ არაფერი იციო?

ხუცესი: როგორ არა, შეილებო, ბერი რამ ვიცი. გეფიცრით ქრისტეს, რომ ჩვენი საქმე მილიან კარავდ არის. უნებლის ჩვენ წმინდან ბერის დღერთი გამოცხადებ; პირდაპირ როგორც ეგლა თქვენ გელაპარაკებით ისე უთხრა: არ დაეცეთ სულით, იბრძოლეთ, ემზადეთ აჯანყებისათვის და მომავალი თქვენს არისო. ასე მამა შეილობას გრცლებით...

სერგო: მამაო, როგორ არის თქვენ მრევლში ფულის შეგროვების საქმე?

ხუცესი: ფულის შეგროვება ჯერ კიდევ ვერ მოვაწყვედით, იბრძოთ, რომ ეს დაწყველილი კომუნისტები ყველაგან არიან; ხომ იცი თ ფულის შეგროვება რა ძნელი საქმეა. თქვენ გგონიათ ეკლესიაში მარტო მოაწმუნენი და-

ლიან? გუშინწინ საკუთხველედან, რომ გამოველი, კინაღამ თვალები დამიბნელდა. ვხედავ ჩემს წინ კომუნისტი დღას და ღილი სასობებით ლოკულობს. ძალიან გამოცვირდა, მაგრამ მაშინვე მიხვდი, რომ შემოგზავნილი იყო და მეც ჩემბერურათ მოვექციე; იმ დღეს წირვის გათავების შემდეგ ისეთი სიტყვა ვთქვი, რომ იმ კომუნისტს ალბათ ჰქვ გამოუნისტიებული ვგვარე.

იაკინთე: (აღება და გაზრთს გადაადგებს) დასწყველა ღმერთმა ამით! სახსენებელი... ღვინია ეს არის ილუპებიანო, და ასეთი რიხით ელ ლაპარაკობენ.

ხუცესი: არაფერია, იაკინთე, იმერთი ჩვენთან არის.

იაკინთე: (დაინახავს ხუცესს, მივარდება და ხელზე ემთხვევა) მაპატიეთ, მამაო, რომ აქანდე ვერ შეგამჩნიო, როგორ ბრძანდებით?

ხუცესი: არა მიშავს რა, მტრების გასახარებლათ მაინც არა ვარ; ის ვარ, როგორც თქვენ გავცხარდებათ.

იაკინთე: აბა დავიწყეთ, ბატონებო.

ყველანი: დავიწყეთ, დავიწყეთ.

იაკინთე: ამხანაგებო, ცეკას დაველებით კრებას გახსნილათ ვაცხადებ... საინფორმაციო მოხსენებისათვის სიტყვა ეკლესიის ახ. გიორგის.

გიორგი: ამხანაგებო, ჩემი მოხსენება მოკლე იქნება, რადგანაც თვითნებური თქვენგანი გააკეთებს მოხსენებას ადგილებიდან.

იაკინთე: ვინაიდან აქ არიან წარმომადგენლები: სასულიერო წოდების, წვრილი ვაჭრების, მსხვილი ვაჭრების, მგონი მუშების და გლეხებისაც, ამიტომ წინადადება შემოდის, რომ ეს კრება პირდაპირ პარტიის კონფერენციას გადავატვიკეთ.

ყველანი: კარგი იქნება, კარგი.

იაკინთე: წინადადება მიღებულია, პარტიის მესამე კონფერენციას გახსნილად ვაცხადებ. ამხანაგო, გიორგი, განაგობთ.

გიორგი: ამხანაგებო, როგორც მოგეხსენებთ, ჩვენი პარტია იბრძვის, რომ კომუნისტები განდევნოს და ჩვენ გავრფელეთ. ამ მიზნისათვის უნდა ვაეციებდეთ ყველალები, რომ ჩვენი საკითხი ყველგან ომებან. პარტიალია შედგენ არსად სჩანს, მაგრამ იქნება. უკანასკნელი ცნობებით ჩვენი ძმები მუსავატელები და დამხანაგები ჟორდანიასთან შეთანხმდებულან. საქართველოს მოწყობა, მაგრამ რეალურივლია უფრო დაეკრებებულად, ეთათად უნდა გავიღეთ დამხანაგელებთან და მუსავატელებთან.

ხუცესი: ვე კი არ მომიწონს.

გიორგი: აბა, თქვენი იცი, რომ ჩვენი ღიღერებო დილობათები არიან; ჯერ მათ გამოვიციებთ და შემდეგ სომხების და აზერბეიჯანის საქართველოს შემოღვერითა; ჯერ საერთო მტერი მოვფორმო და მერე ყველაფერი იქნება. მილი ეგრობა ჩვენ მზარევი არის. ამბობენ: ერთი კადე განიღებოთ და მერე ჩვენ ვიციოთ. ირაკი წერიტოთი დიდი ამბით მიუღია ინგლისის მეფეს და ხელსაყრულმა მიუთხოვია: თუ მომცემთ პირიანს, რომ საქართველოში მეფეს აირჩევთ,—დაგეხმარებით. ვინაიდან ირაკ ლომ იცოდა ჩვენი ხალხის აზრი, ამიტომ ხელწერილი უკან მიუცია, რომ ჩვენ მეფის არჩევის მომზენ ვართ. ინგლისის მეფეს კომინტაბუ წამოუღვენიება ვასო ღუბნებ, აქ კვაკის რამ ეძახიან... ჩემს ღიღერო კვაკიმ ისეთი დეაქური დასლო საქართველოს, რომ მისი კანდიდატურა ჩვენთვისაც მისაღებო იქნება. აი ამხანაგებო, მოკლე ჩემი მოხსენება.

ხუცესი: (აღტკეპული პირჯვარის იწერს) „აჲ განმტრედე უფლო, მონა შენი“ აწი რომ მოკლე, შეილებო, აღარ დავებებ, რალა ჩვენმა პარტიათ მეფე მიილო, ჩვენი გამარჯვება აუცილებელია იქნება. ვერ წარმოვიღებთ, შეგლობო, როგორი მახარობელი ვარ მე დღეს სამღვლოებისათვის. (ღვეურს ჩამოიარს და სხვებც აყვევიან... გაიღება კარები და შემოდის საგანგებო კომისიის აგნტი).

საგანგებო კომისიის აგნტი: (რევოლვერით ხელში) ხელები მაღლა, თქვენ ყველანი დაპატრირებული ხართ.

მ. გიორგიელი.

„უზენაესი“

აი, ჩემი ცოლი ატაროს, ვინც რომ ეს ფასების უმენ-
შენია მაიგონა და მე ხლოვრონიში ჩამავლო!
პუზურში მე რომ დასუფუნენას ვუვრები, ამ რუსებს
ტრიი-ტრიანთ სწორი პასუხივაც უთქვიათ, რომელიც
რომ პასუხივაცში ნათქვამია: ზაქონი და დიშლა ბარ-
და-ბარაო არიან, სათაყ და დიშლას მიაბარებენ, ნა-
რავალივაც იმით ეჭვენბა...

ჩემი მზეც, თელეთის მალმა, დამეფილი სრავნენია,
რახუნდა ნათქვამი რამეა—გინდ ნაივჯივრე, გინდ არა...
ახარ გენებნი, საკუთარ ოპიერე გამომიცდია რაღა, ზა-
ვლუნებია გამიკეთებია; მაგისინთი კაი დაზათიანი შტრა-
ფოც დამატყეს, და ჰამაც დუქანიანი თვით დამეკე-
ტეს, ასმა აბიხატელნი პასტახავლენიაში ვგვრ სწერია!
— ეე ყურუმსაო, სწერია რომელი? თუ ჩასწერ,
ეწერება, მამ რა დოზნა მოუვა? არ სწერია, აილე და წა-
მალე—შენენთი შავდენილი პასტახავლენია, კარბადი-
ნი ხომ არ არის, ან მამაო ჩვენი, რომა ჩინმაკები აბიროს?
— ნუ, სლოვომ დიშლა მიაბარენ რაღა და ყველაფერი
გათავლებია!

შტრაფზე ხომ არაფერს ვამბოფ? ნუ აშპაკა მქენია,
თოდ ზაქონში ჩასწერი თუ: პაა, გურჯკ, ეს ერთი მოგიქა-
რის, თანთი რამე გქენია და სხვა დროს ჩინტათ მამქეც
თქო... იმანაც აბრიხამანი რი ვთქოთ, ანცა ვტყუი და
„ზაქონში“ ვეწერა თუ ყველა რასობტები უნდა შავდენილი-
თო, ყველა უჩრველენიამ, კასობტებამ და პრახოლნო-
ვამ, რაც რომ რასობტები აქეთ უნდა შავმოკლონო, ჰამაც
ფასები უნდა დაუკლონ საქონელსო!

ეე, გამახარდა, ვიფიქრე თუ, ღოღის ერთი მარიფა-
თიანი საქმე ჰქენს ამ ბემურაზმა ბალმეფიკებმა მეფიფ, თუ
რასობტების შამოკლების პასტახავლენია გამოსცეს, მაშ
ჩემენთი ვადასადელი ნალოვაც ხომ ჩემთვის რასობტია
და ზნაირტ რომა იმას მიმოკლებენ მეტეფი!

ეს ფასების დაკლება კი ჰქვაში არ მამოვიღა პამა, მა-
ინც კანკურენციისათვის რისკი ვქენს და ცოტ-ცოტა მოუ-
კელი ზოგირთი ვაბახანა საქონელს: ხურმაზე, სემიქკა-
ზე, ჯონჯოლზე და რამეებზე. ჰამაც ყველაფერზე დავა-
წერი თუ მავან საქონელს, გირვანქის ფლანი ფასი აქეს,
მავანს ფსტანი მეტეფი.

ჩემ ცხვირ წინ კაპერატას მალაზია, ერთი ჰაკარა-
კი ვინმე ცრფავალი ზვედელიშ პავსი, რაღაცებს თიილ
ბაზონდა ატარებ დღეს, ახალ-ახალ ზაისისებს აკრამდა
ვიტრინენში, რომაო, „ჩვენს მალაზიაში ძალიან დავაე-
ლოთო“...

მეც უკან არა ვრჩებოდი და ვაწერიდი რამეებს: მუშ-
ტრებო ჯან, ჩემს დუქანში, ნაკლადნი ხარჯების შემ-
ცირებისენთი დიდი იფინაბა, ფადრიინი ფასებია მეტეფი;
ჰამაც სკიტკას დავპირლო...

პუზურში მართალიც ვიცავი: კაპერატასა იმტლიო
გასავალი აქეს, რომა ნახევიარი ჰონება ზედვე უნდებეს; ეს
გამეფო, ეს კანქირიკებია, ეს კანტროლნებიაო, ეს კან-
დროვკაო, ეს უსულჟა და უტრეკაო, ეს რასტრატაო, ვინ
მოსთვლის? თანაც იმ ხალხს ფენებზე ჰყიდიოთ, კაპერა-
ტია მავრებს თუ წავაგებს! მე კი მარტო ვარ, დახოცი მე
მამარია, კანტროლიც, კამანდროვკაც და დოზნაც,
ჰამაც ჯივარი მეწერს, გული შამტკეია, ყველა ტავარს
„შელოთი ვცინობ. მუშტრებს თავლათ ეცხობზე, ბარ-
ხატენი ვეჭვევ, კაპერატას პოკიანევიენით გრუბათ
არ ველაპარაკები...“

მავრამ მაინც თორმე შარი ბოლოში ყოფილი ათორმე
ზაქონი აბრახანათა ყოფილა დაწერილი: კაპერატამ და
უჩრველენიამ ხარჯები შამოკლოსო და გურქამ კი
იმითათნ ფასები დაუკლოსო! პუპუს, ეს ბემურაზმა იხსებენ
კია არ გამოტყერა? აი კრესტიანცკი იხსებუა ხომ იცო?
იმის სტრაში ნაჩალიკეთა ახდრო დილიმე ყოფილა, ისე-
თი სკუპოვი ვინმეა, რომა ვინ ნენებს არ დავაგრამს, ყვე-
ლაფერს ზედ აღნება, იძხის თუო—ეს სხახლო ჰონება-

აო, თვალი და ყური უნდა ვადენვითო, რაც რომ „ზაქონში“
გამოსულია, ისე უნდა მასულოდესო.

მოდო შენ და ომეროი სიხოვე, ახარ შე ბემურაზო,
შენ რა გრჯის, სახალხო, კაზონია, შენი საკუთარი ხომ
არ არის, რა ჯივარი გქენის, თოდ ყველაფე ხერი ნახის,
შენი სიმე ღოღის, რა გენდღებია?.. საქმეში ხარ?! ის
მაინც თავისას არ ძმოსი... ენლაც ამდგარა, ისპეტორე-
ბი დაუბარებია და უთქვია თუ:

— ისპეტორებოჯან, თქვენნი მარიფათის ჰირიმი,
წლით ჩინაბიოთ ყველა კაპერატა, ახსლოდვანია ჰა-
ნით, ხარჯებენი შემოკლებია და ფასების დაკლების ზე-
კონი ტრიი-ტრიანთ სრულდება თუ არაო? ჰამაც, სრავე-
ნისითვის, ორიოდ ჩასტნი დუქანიც დათავალოვით და
ზაქლუნებია გააკეთო... ისინიც მისულენ ჩემს ვეკრლით
რო კაპერატაია, გაუმინჯიოთ და დიდი ზოლუპატებულ
ნია უპრავიათ: თურმე ის ბემურაზმ ვამეც რა სწერდა
რომაო: „ჩვენს მალაზიაში ძალიან დავაეკლითო“. ფასებო
კი არ დაუკლია, მალაზიის ჰონებისათვის დაუკლია! სტა-
ცია ხელი და უტურტკაში ვაფთვინებო...

გულში მძან ვაბიხარდა, ცის დავეწვი, მავრამ მეც
გამამტარეს!

ყველიგრის ორზნათ დღეს, ისპალკომის აფენტი მა-
მავა, ამსორქე ისემე ამოილო, შტრაფუს ლისტი და დახ-
ლზე დამიოდ:

— შენზე ამტლიო და ამტლიო ნალოვო იყოვო, შენ
კი იმის ნახევიარი შავდენიაო, ელსა თუ შტრაფსაც არ
გადაიხცი, დუქნის ოპისი გზნაოთ.

ვენებანი—ეე, მუნდრეგ, ჰქვაზე მოპორწილოდო,
ჰაკარათი რო ლამაზაკოფ, ზაქონში აღარ იხებენ? პრი
იხი გამოვიდა, რომაო ხარჯები ნაპალავინთა ყველა
კამეოკლიო, მეც ნახევიარი ვადამიხდის, და ნახევიარი შა-
მიმოკლებია რაღა, რას მედავები მეტეფი.

ამ ლამაზაკში ვართ, ნენაინთ ის დლოიძის
ისპეტორეც თოვე არ წამოვადენენ? ჩემ ლამაზა-
ზე ჯერ ძან იტენს, მეტი კი სტრაფათ მენებანი რომაო

— ეე ზაქონი შენ არ გენება, კოპობტინი და უჩ-
რეედენსკი ლინით არის გამოსულიო. შენ ჩასტნი ხარ და
ნალოვოც ბევირ გეუთნისო... ჰამაც დაუთერს, ყველა სა-
ქონელი ვაშინავს, ფასები შამოტყენს, ყველაფე ცხვირი
ჩაწყვეს, ზოგი რამე დამიწუნეს და თქვენს: თუ აქ მარ-
ტო იმსებუა კია არა, სანიტრისი კამისიაც უნდა მოვიდო-
სო, ეს ჯონჯოლი დამაპლია და ხალხს ატყუეფო. ბო-
ლის სასწრაფო და გირბენ ნახეს. ეე, ვე, ვე, აქ კი ხოჯი-
ვანქის ჰეჭენიოთ, ყველა ერთით აყვირო:

— შენ ზაქონი დაგირლევიია, ამ გირბეს ვოსცენის
ახალი ფეჩატ არ არტკება და ხელავე პასულში უნდა მიგ-
ცეთო! რაღაც დასწერიეს ხელი მამაწერიო და წაივ-
დენს. ეს ბემურაზი ისპალკომის აფენტი კი ტრეტრასსა
ვარჯენიოთ ამტლებ და აღარ შმორბენია: ნალოვო მამ-
ცრა... ისე ვაბრახანო, რომა ტრეპენისი პუზურკა გამოს-
და და რაც რომ გულში მქონდა, ყველაფერი უთხარა:

— მეტეფი თვე ბემურაზებო, თქვენენით გამოცემულ
ზაქონს თქვენ არჩვეთ და შტრაფს მე მიხოვო? დაგოწ-
რიათ რასობტო შამოკლოთ, მეც ვამოკლოთ, თქვენნი ხარ-
ჯი-ხარჯია და ჩემი კი იმანებო? ყველაფერის თუ ამო-
კლებთ, ნალოვოც შამოკლეთ რაღა, აი რავნარაბია მა-
ინც იქნება მეტეფი—აქედან გამეცალე. თორებამ ამ ნა-
კურთხე ცხვირსათავიეთ მუშტრს ხი ხედავ, ერთი ეშტრაფ-
შეილოერი დავალო, წლოს ვეკლარ აილევ მეტეფი... შეგინ-
და, დიდი უგროზით წაყვადო...

მესამე დღეს, კამისარი ამტებუხა, დიდი ნატკცია წა-
მიკითხა და ბოლის გამამიქცხდა, რომაო საგლონსა პას-
ტახავლენია, იმ ძეგლ შტრაფსას ახალი მიემიძათო და
ჰამაც კანონის ბოლოვებისათვის სახი თვით დუქანი უნდა
მაგეცტროთო, პასულეცა მივიციხარო... გართო გამამ-
ყვანა და დარბებს ფეჩატ დარტკა... ჯრჯარი დამეწო
რაღა, გული ჩივი-პიყვივით ჩამებრავა, ნეტავ ჩემს დღეში
ფასების უმენშენია არ ვამეფონა და მათაში არ ჩაჯარ-
დნილვავივო და თოდ, ისევ ეყენი გამიღებულყოყენს.

უფულოება

კინოს სიმღერა

კინოს სიმღერა
 ენ ჩამოთვლის უფულოებამ
 რა არ ჩამაღვინა;
 რომ მინდოდა ღვინის სმა
 წყალი დამაღვინა.
 ჩემი გულის ვარდკოკობი
 სხვისთვის დამთმობინა;
 როცა საქმე წამობდა,
 სიტყუე მათქვენი.
 სხვის საქმისთვის მთა-ბარი
 ფეხით მომარბენინა
 და საყოფარ საქმეზე
 ხელი ამაღებინა...

ვა, ამ ქვეყნის ტრიალი
 ნეტავ გააძვებინა?
 უფულოებამ ბევრი რომ
 ცოლი ჩამაღვინა.

ქვეწარმული.

აქ რა არის გასაოცი:
 ოცი ღირდა, კვლევი ღირს ოცი...
 ეს წაშლილი ოცდაათი
 ხურობი არის მხოლოდ მათი,—
 თითქოს ღირდა ეს ამდენი,
 და ღაყყეს დანარჩენი—
 ესე იგი დღეს ღირს ოცი...
 თითქოს ჰქნეს რამ გასაოცი.

აგაბი და შეათხვეპები

სასწაული

- 13 მარტს კიდევ ერთი სასწაული მოხდა.
- რა სასწაული?
- ამ დღეს „სახელგამოდან“ არც ერთ პოეტს ავანსო არ მიუღია.
- ეგ როგორ მოხდა! არ დავიჯერებ!
- გარწმუნებ მართალია! კვირა დღე იყო და ქარებიც დაქეტლილი იყო, აი რატომ!

მოქალაქის დანაშაული

- ამხ. კომისარო, მე გამიშვიტ, რალაზე მაჩერებთ?
- რაზე ხართ დაქეტლილი, მოქალაქე?
- არ ვიცი, აი, ამ ქუჩომა მეუხვევ დამიპიკრა.
- ილბათ დანაშაულებით რამეს!
- არაფერი არ დამიშვევბას!
- ისე არ დადიქტრდათ!
- ეგ ქუჩისა ჰქვიდა შუადლის გულზე...
- მერე?
- მეც ამ დროს გამოვიარე ტროტროზე, მაგან მთელი ნაგავი ზედ შემომავარა.
- მერე?
- მე ამაზე ცოტა წყენით შევხედე, მაგრამ არაფერი კი არ მოთქვახს.
- მერე?
- ეგ მაშინვე მომვარდა—რას მიბღვერო! ჯერ თქვენი მოწონებელი მონაწილე, მაგინა; მერე ცოცხის ტარა წამკრა რამდენჯერმე და კომისარიატშიაც მომიყვანა.

- მართალია, ამხ. მეუხვევი, რაცა სთქვა მოქალაქემ?
- ვიფი ვფრავდა, თავარიშკ კომისარა!
- მოქალაქე! ეს ერთი დანაშაული მოპატებია. მაგ. რა. მეორედ კი აღარ ვაბდელით, მეუხვევის ბროლიდ შეჰხელით, წინააღმდეგ შემთხვევაში... მიზრძანდით!
- გამაღობთ ამხ. კომისარო!

გაზირგაული სბუდნარი

- სად მიზრძანდები ყმაყვილო?
- დეზერტირკაზე.
- რათა?
- პალტო უნდა გავცილო.
- კაცი ამ სიცივეში პალტოს ვაყიდის?
- რას იზამ! გაჭირება მადგია...
- ექ მესმის შენი მღვრიზობა ჩემო ძმაო! ძნელია სიმშლი!
- აჰ, მე სიმშლი არ მაწუხებს! ორ დღეში რომ ერთხელ ესკამო ჰური—ისეც მყეფავა.

- აბა, წიგნებისთვის თუ გქორდება მაშა?
- არა! ნეტა როგორც უწიგნებოთ მივიდივარ იოლადა, ისე სხვა რამე არ მაქვს.
- მეგები ავთა ხარ, მაგრამ რომ არ გეტყობა! ეგები მახლობელი ვინმე გვაქვს ავთა?
- არა, ვცო... არა! რა შავის ჯავრი მაქვს!
- მა რა გავიჭირდა ისეთი, რომ ასეთ ურჯული ამინდში პალტო ვაგინიდა და გასაყადოთ მივაქვს?
- კინოსთვის მინდა, კინოსთვის, ვიგე! ლამის მთელმა ქვეყანამ წახა უკანასკნელი სურათი „ამერიკელი ქალის ოიგები“ და მე კი ჯერ არ მინახავს. თუ დღეს არა ვნახე, ჩემ ტოლბში და მთელ ჩვენ საზოგადოებაში თავი აღარ გამოძეოვდა სირცხვილისაგან.
- ჰოო, მიხეზი ფრიალ საპატოო ყოფილა! მაშ წადი ჩქარა გაჰვიდე, დროს ნულორ ჰჭარებ!

მუშაობის რამე

- ექროს! ეს პირველი ავადმყოფი რათ შესცლა ჰქუაზე?
- ამას, ბატონო ჩემო, ფინანსსექტორიდან მოსვლიდა საშემოსავლო გადასახადის ანეკთა—შესასესებოდა. ამ საწყალი ვეითხა—ფიჭირა, ვეითხა—ფიჭირა. ვერაფერი გავიჯო და ბოლოს ბევრი ფიჭირისაგან კიდევ გაგიყეულულიყა.

- ეს მეორე რალათ შესცლა ჰქუაზე?
- ეს ძალიან დინჯი კაცი ყოფილა ბუნებით, მაგრამ ფაიჯირას თვალთ არ უჩახსო. ერთხელ თურმე უნდა გადავხედო რუსთაველის პროსტრეტზე. ვაგხედა მაგ. ვინე—არა სჩანს ავტომობილი. ვაგხედა მარცხენა—არა სჩანს ავტომობილი. ადგა და გადადის გულდამშვიდებით. ამ დროს ელვასავით ჩამოუჭრილა ვილაცას ავტომობილი—მა და მაღლიციელს რომ ამ ეტაცხა ხელი—ავტოცილებლად გაიტანდა. ბეწეზე ვადურჩა თურმე სკვიდლის, მაგრამ რალა გადაირჩინა, ჰქუაზე კი შესცლა ეგ უბედური.
- ეს მესამე რალაზე გავიჯო? შეხედულობით თითქოს კი მაგარი კაცი სჩანს.
- ოო, მაგას ძალიან მწვავე ფორმით აქვს სიცივე დაჩემებული.
- რა მოუვიდა?

- ეგ ვაგვიტა, ჩემო ძმაო, მუშაობის მერძევეების საყვირებმა, აი ყოველი დილით; ყოველ ქუჩაზე რომ აყვირებენ. ეხლავე საავადმყოფოსაკენ რომ ჩამოვიღოს ეგ მუშაკობის მერძევე და შემოსახბნეს საყვირს, მაგასაც სწორედ მაშინ მოუვლის ხოლმე ფეთიანობა. ეს ყველაზე უკურნებელი სენი არის ჩემს პრაქტიკაში.
- საწყალი კაცი! საწყალი კაცი!..

სამკაშულიანბნ-მამბაი (ნოქარს): ფახების ქალღ
ღები ზეით ყველგან მოხხენი და ქვეით გაუკეთე,—და
ჩვენაც დაწაული გვექნება ფახები.

კომბლე ტვილისში

— მშობილო, არ იცი ვახების ტრო-
შტი სად არის?
— ტროსტი არა, კომბალი არ გინ-
და! რა არის ე ტროშტი?—ჰკითხა მო-
ქალაქემ კომბლეს.
ი. გამჩინდალღებო-ყე, თქვენი
მოგონილი სიტყვა თქვენც აღარ
იციოთ?!

— მე ვერ გამოგია, რა გინდა შენ,—
— რა ვერ გამოგია-ყე. აი ვახებს
რა აკეთებენ, „ტროშტს“! რა ეძახით
თქვენა...
— აა! ვიცი, ვიცი! გავიგე!
— რა გავიგე-ყე მშობილო!
— შენ გინდა ვახების ტრესტი!
— ჰოო, სწორედ ეგა! სად არი არ
იცი, მაჰყვალე.
მოქალაქემ მიაწაყალა კომბლეს ვა-
ხების ტრესტი. კომბლე მივიდა. მიი-
ხედ-მოხედა და აივნაზე იდგა ორი
მშვენიერი ასული, რომელნიც ჰიგე-
ვემივით ჟღურტულღებდნენ.
— ღაო, ღაო, არ იცი ვახების ტრე-
სტი?
— რავა არ ვიცი, ავი ვახლავს თვი-
თონ!—უთხრა ქალმა.
— თაფი კაცი რომელია-ყე, ვერ მი-
მაჰყვალე?
— რავა არა, ცოტა მოითმინეთ, ამ
საითში,—სტეფა ქალმა და მიუბრუნ-
და ამხანავს.
კომბლემ უქანიდან შეჰხედა მშვე-
ნიერს, რომელსაც „გაბედულად მო-
კლე“ ეძახა ეცვა და თავისთვის წარ-
მოსთქვა:
— ე გამჩინდალღს რამიმიადღეთ
დაუკარწახნია, ერთი უნდა გავიდეს,
თუ ალაზანს. პატარაისაც რომ აიწვე-
დეს, რა ვეიშავს-ყე, მტკვარსაც ვას-
ყოპავს!

კანტებში ყურებით რომ დაიღალა
კომბლე, ყური მოჰკრა მათ ლაპარაკს:

მძიმე ფიქრი

— დედა ვის არ მოკვდომია კაცო; რამ ჩაგაფიქრა ეგ-
რე?
— არა, დედაზე არა!
— ან ადგლის დაკარგვამ ეგერ მძიმედ როგორ ჩაგა-
ფიქრა!
— არ... მე სულ სხვა რამეზე...
— სხვა რაღა ისეთი, ერთი მიოხარი მაინცა!
— მე იმაზე ვფიქრობ, კაცო, რომა: ე მხატვარი ფი-
როსმანი—ცოცხალი იყო—თავის თავსაც ვერ აჰმევედა
ერთ ლუკმა პურს, მოკვდა და—ამდენი მიღეთის ხალხს
ასაზრდოებს მშვენიერად. მოდი და ამნაირი სიკვდილ-
სიკოცხლესაც გავიგე რამე!
— ჰოო, მაგნარი რამეზე კი ღირს ჩაფიქრება მარ-
თლა!

შანხაის აზვამი

— ადექი, კაცო, ჩაიცი, რაღას უტყვირო!
!?
— ადექი დროითა, სადილად იყიდ რამე!
—!?

— ადექი, ადამიანო, სამსახურში დაგგვიანდა!
— გამანებე თავი!
— ადე, მილოციელი გიბარებს კომისარიატში რაღაც
საქმეზე!
— გამანებე მეოქი თავი!
— ადე, კაცო, სახლს ცეცხლი უქიდის!
— გამანებე თავი დედაკაცო! ვერა ხედავ, შანხაის
აზვამსა კეითხოლბო!

გივი კობიძე

— მამა! ა ის ბიჭი ვინ არის? გივი ხომ არ არის?
— არა, შერლო! პოეტია!
— პოეტი რა არის, მამა?
— პოეტი შვილო—იგივე გივია!
— მაშ მეც პოეტი ვარ?
— რანიართა?
— შენ აკი სულ გიყს მოძახი ხოლმე! მაშ მეც პოეტა
ვეყოფილვარ!
—!?

სწორი პასუხი

— ისეთი მშვენიერი კოვერკოტი მოუტანია ვართანას!..

— რაო? კორკოტო! განა ქალაქშია იციან რა არი კორკოტი? — წაბურტყუნა კომბლემ გალიმბით.

— მიგაი ჩამოსულა, მიგაი...

— რაო? ვირგლიაო! ე ჩემბანლა ვირგლა! წინად ვინ იცოდა მისი ქვეყანაზე ყოფნა, რო ეხლა ქალაქში ყველა იმაზე ლაპარაკობს, მაგრა:—

— დოჯან, ვირგლაი სოფელშია-ყეჯერი არ ჩამოსულა.

ქალბეს გავცინათ და ისევე განაგრძებს ლაპარაკი!

— დოა, დოა! სადა მცალიან ყური უფო თქვენს ლაპარაკს.

ქალბემა წაიყვანეს გამგესთან.

— ნამყენი ვაზი გვირდა-ყე, ფული მოცემულია-ყე,—უთხრა კომბლემ გამგეს.

— ხვალ შემოიარე.

— სადა მცალიან შენი ჭირიმე-ყე, ბატონო-ყე...

— არც ჩვენა გვცალიან...

— ნულარ მამაცდენ-ყე შენი ჭირიმე, ხვალ თუ სოფელში არ მიველ, მამკემს ხალხი, გამოჯანენილი გახლავართ.—უთხრა კომბლემ.

— ვერა მხედამ, არა გვცალიან! კომბლე გაბრაზებული წავიდა, და გზაში თავისთვის ილანძობებოდა: ნეტაპ ჩამივარდებოდე თელში, მარტო-ყე სადმე ქუჩაში, გიტრიბდით დღდას!

მერე დღეს კომბლე დანიშნულებისამებრ მივიდა. არაივინ იყო. ორი საათი იცადა და გამოჩნდა ისევე ის ქალი გულში რო ნახა. ქალს შეჰყვია კანცელარიაში, ქალი დადგა ვაშალა ღელის აბგა, რომელშიაც ჩაყვრებული იყო სარკე და დიდხანს, დიდხანს იყურა შგ. მერე პუდრი წაისო, მერე ტუჩები შეიღება, მერე თვალის ქუთუხი, წარბებზედაც გადისო რაღაც ქუნი წამწამებიც გაიზეთა... ამ დროს ვილაქ შემოვიდა ოთახში. ქალმა სარჩაქარდ დაკეცა აბგა და საქმეებს დაუწყუო მილა-მოლაგებდა, მაგრა შემოხული ისევე მალე გავიდა, ქალმა ისევე ვაშალა აბგა და დიდხანს იყურა შგა.

კომბლემ ისე უყუღებდა ქალს, თითქო მწლის სოროში იყურებოდა და მოლოს გატყედა მოთმინების ქლა:—

— დოა, დოა, რას მაცდენთ და რასა მშრებთავე და სწყყალს, გამიგე-ყე: თავი ერთი მივიდამ, თუ არა.

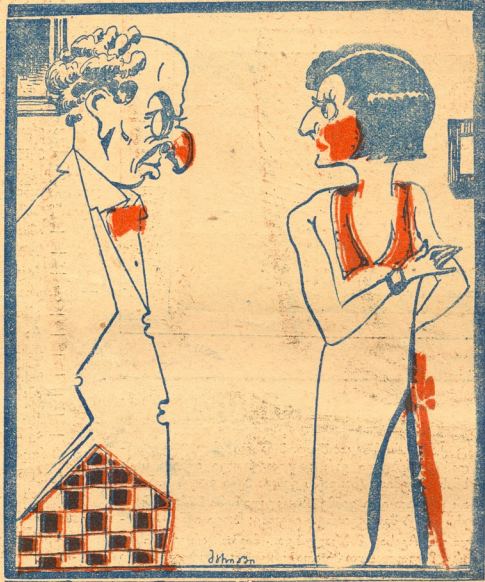
— ამ წუთას!—სთქვა ქალმა, ადგა და წაიდა.

ქალი ერთი საათის შემდეგ დაბრუნდა.

— რა გაიგე-ყე იმ თავი კაცისა?—კითხა კომბლემ.

— თუ უაკრავად დამავიწყდა...—და ისე წაიდა.

კიდევ ერთი საათის შემდეგ დაბრუნდა ქალი და, როცა კომბლეს დაბრიალებულ თვალებს შეჰხე-

მშარი-ლ(ოტი) (ვოლს): მითხარი, ვხსაცალე, რამდენი გიჯადება თვიურად ტუჩების და ლოყების წითლად შეღებვა?!
ც(ოლი): ყოველს შემთხვევაში გაცილებით ნაკლები ვიდრე შენ გიჯადება შენი ცხვირის სიწითლე.

და, თითქო ეხლა მოავნდაო, აცა-ცა-ცოდ დაიწყუო შიშისაგან:

— აეად გამხდარა და არ იციან როლის მოეა...

— ი გამიენძალი ვაზი როგორ ჩავარდა თქვენ ხელში! ან რა მადლი უნდა ჰქონდეს იმის მოკეცვლად ღვიწხოს.—წაბურტყუნა კომბლემ.

ამ დროს შემოვიდა ქალის ამხანაგი და მოროტეს ლაპარაკი ისევე კოვერკოტებზე.

— ოქნება გამოიჯოთ, როდის მოეა ი კაცი,—კითხა კომბლემ ქალს.

— გაგებთ, გავიგებთ, ცოტა ხანს მოიცადეთ—და განაგრძეს ისევე ლაპარაკი.

— თქვენა, შეილოსა, როგორც გატუთო შემოდგომაზე ვერ გაათავებთ მავ ლაპარაკსა და მერე რაღა ჩემ ფეხებთა მინდა-ყე თქვენი ვაზი.

— ემ სათში გავიგებ!—სთქვა ქალმა და გავიდა გარეთ. იგი მალე და-

ბრუნდა და სთქვა, რომ გამგე ავად არის, დღეს არ მოსულა და არც იციან როდის მოეა.

კომბლე გამწარებული გავიდა გარეთ. რამდენიმეჯერ გოგრიანად შეიკუთოხა და მოკულმა მუშტები.

ამ დროს ვილაქ კაცი შეხვდა და იმასა კითხა, გამგე მინდა და როდისა ვახანო. ამ ვილაქ კაცმა რამდენჯერ მე შემოჰკრა ტაში ტაშს და სთქვა:—

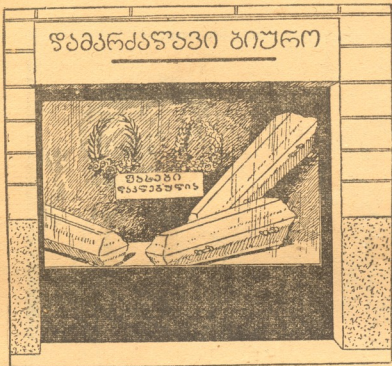
— აქამდე სად იყავი კაცი, ეს-ეს არი ეხლა წაიდა სადღაც ავტომობილითაო.

— მაშ ი ჩემხანალამ მამატყუა!—სთქვა მან და უფრო ძალიან მოკულმა მუშტები.

— როდის მოეა-ყე. შენი ჭირიმე ა კაცი.

— ჩვენ არც მოსვლა ვიციო მისი და არც წასვლა.

ფემანგი ფაშვიბერტაძე.

გ ა ე ბ ე თ

ვინც ტარტაროზს კითხულობდა და ესლაც კითხულობს, დაწმუნებული ვარ გაკვირებული იქნება ჩემი ამდენი ხნის სიხშირით, (ბოლოში ვხვდები ჩემი თავის წინაშე, მაგრამ არც წინა დ იუ ვინმე მხიარული ჩემი დაწმუნებით). ბევრს იქნებ მგლოვიარეთ ვეგონებ; ზოგი იქნებ სასლავარგარეთ გაპარვასაც მბრალდებდა... მაგრამ არცერთი და არც მეორე, მგლოვიარეთ მე არა დროს არ ვფიქროვარ და ჩემბერლისის სიკვდილამდე არც ვფიქრობ შევების ჩაცმას, სასლავარგარეთ გაპარვა კი არა, ისეთი სასტიკი ცოლი მყავს, რომ ღვინის დასალეუად შესვლას ვერ ვახერხებ „მოდი მახეში“.

საქმე შემიდგებოდა იყო: სრულიად მოულოდნელად მილიციის ფორმში გამოწყობილი კაცი ერთბაშად კლუბის გამგეთ გავხვდი. იცოცხლებო თქვენ და ჩემმა შეილებმაც იმდენი წელიწადი, რომდენი სტუმრებაც ჩემსას მოვიღენ იმ დღეს:

რა მომეწერო აი,რა მომეწერო აი,—იძახოდა ჩემი ცოლი და სტუმრებს ზოგს ლოგინზე აჯენდა, ზოგს სკამზე, ზოგს იატაკზე მუთაქას უდებდა, ზოგს სად და ზოგს სად. მეც, რა თქმა უნდა, თავი უნდა დამეპირა გამგის მგზავსად.

მართალია გამგეთ არ ვყოფილვარ არა დროს, მაგრამ გამგე ბევრი მყოლია: დინჯი ლაბარაკი, ზარის დარეკა და სხვა ასეთები კარგად ვისწავლე მთავან.

— ელპატი, აწი რაღა გიკირა, გამგის ცოლი ხარ.
 — რავეც იქნა მეორემ შენი ქორიბე, უკაცრავად ილარიონ, ჩამოაჯექი სადმე, თუ რამეს შევიძინეთ, აწი, თორემ მილიციის ჯამაგირი არაფერს არ ყოფილობდა. მეორე დღეს ჩემი თანამდებობის ჩაბარებას შეუღლები.

— აი, ეს მაგილები, აი, ეს სკამები: აი, ეს სურათები, აი ეს წიგნები,აი,ეს აბკეცები და სხვა. მამარებდა ყოფილი გამგე და ისე უხაროდა განთავისუფლება, როგორც მე გამგეთ ვახლობა. საღამოს ყველაფერი მზად იყო: კაბინეტი, ზარი, ტელეფონი და სამწერლო მაგიდაც.

კლუბი საერთო ოჯახია; მასში ყველა მოქალაქეს აქვს წილი, ის მუდამ და ყველასათვის ღია უნდა იყოს,—ფიქრობდა მე და ყველას დიდ სიამოვნებინ ვლბულობდა.

იცოცხლე თქვენ და მეც. ხალხი შემომტყვია; მოსალამდებოდა თუ არა, შეიქნებოდა ნარდ-კამათლის თამაში, „შახანი“, „ლომინო“, „დამკა“ და რა ვიცი რამდენი რამის მოთამაშე ხალხი არ მოდიოდა. გახეთები მაგადახე ეწყობდა ელოდა ვისმეს ჯიბეში ჩაელაგებოდა.

დიდხანს რაუტრი შემინწევია. ერთ დღეს შევინწეე, რომ ეს ჩემი შეჩვეული ხალხი, აღარ მოდის კლუბში. ერთ საღამოს ორ მუშას შემოუტედა ფეხი.

— ამხანაგო, თუ შეიძლება „ლომინო“ გვათხოვე— მიხოვა ერთმა.

— ესლავე ამხანაგო—უთხარი მე და დაუწყე ძებნა: გავსენი ერთი კოლოფი, რომელშიც ღმინის ვაწყობდით.—ცარიელი აღმოჩნდა: გავსენი მეორე; ისიც ცარიელია. მესამე კოლოფიანად წაელთ.

— ამხანაგებო, ღმინო არ გავაკეს!

— მაშ კლარაკი გვათხოვეთ.

— ჭადრაკი ინებეთ—უთხარი მე და მივეცი კოლოფით ჭადრაკი.

— ამხანაგო, ამას ოთხი „პეშევი“ აკლია.

— რა „პეშევია“, ამხანაგო!—შევეციოთხე მე.

— რა და აი ასეთები—მიჩვენა მან.

— ინებეთ მეორე!—მივეცი მეორე.

— ამაში ცხენი არ არის, მშაო.—დააბრუნა უკანვე.

— ინებეთ მესამე—გადავეცი მესამე უყოთ.

— აქ მგფე აკლია—გამინჯვის თანვე დამიბრუნა უკანვე. ამ რიგად ყველა სათამაშოები გავმინჯეთ, ზოგს ორი საში აკლდა და ზოგში კი სულ არ იყო.

რალს ვიზამდით,—შეგავრთეთ ყველა სათამაშოები და ერთი სრული მივიღეთ.

— ამხანაგო გამგეც უბორონიაში“ „ლაპოჩკა“ არაა—მითხრა ერთმა შემოულმა კლუბის წევრმა.

— წაიღეთ და ჩამოკიდეთ—უტბრანე შიკრიკს.

— სამაცადინო ოთახში უშუშები ჩაულეწავით—მომახსენა დამლაგებელმა დილით.

— მოიყვანეთ მეცუსე და ჩასვით,—გავეცი განკარგულვმა.

— ბაღში ვარდის ხე მოუტყრაო, მითხრა შიკრიკმა.

დღე ისე არ გადიოდა, რომ ახალ-ახალი მოპარვის ამბები არ გამეფუნა. სათამაშოები ყველა მოიპარეს და მათი მოპარვის შიში აღარ მქონდა. მხოლოდ „ლაპოჩკები“ და თურნალ-გახეთები კი იკარგებოდა. ყველაფერი დავაბით დავეკედეთ, მაგრამ გახეთების დაქედარ არ მოხერხდა. ბოლოს დიდი ფიქრის შემდეგ მოვიგონე გახეთები ერთ დამატელ ოთახში დამეწყუო, წამკითხველი შიგ ჩამეწყყვდილა და ისე მყოლოდა.

ესლა კი მიგხვდი, თუ რისთვის უხაროდა ყოფილ გამგეს მისი წასვლა და ჩემი მოსვლა.

3. ოზობლი.

შრიალ საიდუმლოდ

წერილი-მოწოდება

მოუხედავით იმისა, რომ დატვირთული ვარ საქმე-ბით, მარცხ გწერ ამ წერილს...

ჩემო ნინელკა.

ამ წერილს გწერ დაკრითი წესით, რადგანაც ჩემს გულში მოგაღინებ ყველა გრძობების პლენუმები და გამოვიტანე შემიდგარ რეზოლუცია: **ნინელკა ჩემი უნდა იყოს.**

რეზოლუციას არავითარი მნიშვნელობა არ აქვს, თუ იგი არ გატარდა ცხოვრებაში. ჩემი დადგინებები — რეზოლუციის ცხოვრებაში გატარება არის ჩემი უახლოესი ამოცანა, რადგანაც ამ ამოცანის განხორციელება უნდა წინამძღვარის წინ ჩვენს მომავალს კოლექტიურ ცხოვრებას.

რაც შენ იმ კრებაზე დაგინახე, ჩემი გულის უჯრედი მას შემდეგ ფიქრებით გადაიტვიტრეთ და ხშირად, ძალიან ხშირად სევრხურობი საათებშიაც ვფიქრობ... სადაც უნდა ვიყო: იაქიკის კრებაზე, საწარმოო თათბირზე, პროფაქტივის კონფერენციებზე თუ სადღეღაწო ყრილობაზე მუდამ შენ მეჩვენები: თავმჯდომარის ადგილას შენ ხარ წამოსკუპული და შენ ვინააგებ მთელ კრებას. (ყოველ შემთხვევაში მე ასე მეჩვენება).

ჩემს გულში მე გააღინებ ყოველ და იმ კუთხის პასუხისმგებელი მდივანი შენ ხარ. შენა ხარ მთელი ჩემი გრძობების გამძვინვარების თავმჯდომარე და ფიქრთა საბუჯის სასიყვარულო სექციის პრეზიდენტი. შენ მუდამ ჩემთან ხარ, აჩრთიღოვით სულ დამდეგ, როგორც სამუშაოს მძებნელი უმუშევარი დაწესებულების გამგებ.

როგონე ერთი უნდა მოგწერო, ბეგრის ლათაობები რომ დაიწყო, არ ივარჯებს, რადგანაც მე მაშინ დღემგენები წვილ ბურჟუაზიულ ელემენტს და ჩემი თვითღორბულებს ანუ ფასს დაიკლებს. მართალია, ახლა ფასების დაკლების კამპანია ტარდება მაგრამ ჩემ ღრსებას მივც ვერ დაეკლებ ფასს, მოუხედავით იმისა, რომ შე თოთხ აქტიური წევრი ვარ ფასების დაკლების კამპანისა.

ჩემს აბრძოფერაში შემოვიტანე, როგორც დემონსტრანტი და ჩემ სულში მიტინგი ვაჩაღე. რატომ—მე თითო არ ვიცი. უკვე კარგი ხანია, რაც ვახიბ ჩემი გულის შუივი და მეჩანეგურად, კენჭის ყრის ვარემ არჩეულ იქენი მთელი ჩემი არსების ადმინისტრატორად... ოხ, როდის იქნება, რომ გადავიხიბ ჩემი შეერთების ერთი წლის დასაჯგეროლეს, რომ ყოველი მოტრევის ვარემ მე ვიქენი. შენი უახლოესი თანამშრომელი და დამოქმედებ შენი დირექტივების მიხედვით...

მართალია; ჯერ-ჯერობით შენი გული ისევ სდგას, როგორც ბურჟუაზიული ინგლისი, მაგრამ, ვარწმუნებ, რომ შენს გულში დღემდე დამალულია, მთავარწილი. პროლეტარული გრძობები ახლო მომავალში აღიმადღეენებ ხმას შენს წინააღმდეგ და ჩემს სასარგებლოთ და შენც იძულებული იქნები კომპრომისებზე—დათმობებზე წამოხედი და შენი გული მე ვადამოცე სამუდამო კონცეპსიით.

კარგო ნინელკა! მე მიყვარხარა მე. მე რომ წვილ-ბურჟუაზიული პროლეტკი ვიყო, შევარებოდა ნახი ხმა, ბროლის თითები, სურხელოვანი ტანისამოსი და მაღალი ტუფლები, მაგრამ არა; მე მიყვარს შენი ვეჯაცური ხმა, ტყავის ტუფურკა, ყელიანი შენი ჩემებები და შენი პაპიროსის ბოლცე კო...

არ იფიქრო, რომ მე პროვინციის მუშაკი ჩამორჩენილი ვიყო ცხოვრებას. შენ რომ ქალაქიდან სოფელში ჩამოხვედი მოვლენებაში, აქტიური ქალები ქალ-ბიჭის გეხმად, მაგრამ მე მაშინვე ინტუიზიზმით ამავსო შენსა შესებდრამ და გულში თვავიშენი გამიმართო.

ერთსაც ავთხოვ: თუ შენ გიყვარხარ, ქალაქში, რომ ჩახვლდე ერთი ადგილი მიმოვნე (გეყოლება ვინმე ნაცინო-

რეპეტიცია

ლოთი (ბოძ): ვენაცვალე, მამათიე... ამხანაგებმა ძალით წამეყანეს და დამათრეს: **წამშლქლი:** მამ ვის ელაპარაკებით თქვენ? ეს ხომ ბოძია!
ლოთი: მე რეპეტიციას ვაკეთებ... და სახლში რომ მივალ, თუ კი მივედი, ცლოთან ტარდ შემიცდება...

ბი: მეც ვადმოვალ იქ და კოლექტიურ საფუძვლებზე შეუღლეთ შრომის ნაყოფიერების აწვევას. პროლეტკის ღირსების ვაუმჯობესების მხედველობაში მიღებით.
სხვა რა მოგწერო, სათქმელი ბეგრის მაქვს, მაგრამ ყველაფრის დაშორას, რომ შეუღლდე, საქმის ვაქიანურება გამოევა, რაც, თავის თავად ახლო დგას ბუროკრატრზმ-შინი ალგო.
ღედანთან სწორია ალღარს-ალღარსან.

ნიგზზიანი

დღეს მიხარია ლექსების წერა, აენმატებოლა რითმები რითმები. ვისაც აიტყხს ბელისა წერა მოვცკებ, სიმწარით იტენდეს თითებს ჩემი სოფელი, ო, ნიგზზიანი რა რიგ ტკბილია, რა რიგ საამი, ღრამწურსაც სტანჯავს მისი ზინი, მის სასარგებლოდ დადგეს საღამო, ერთი თუ ორი, ათი თუ ასი, ზოგი ლამაზი, ზოგიც მახინჯი. მსახიობი მკვირცხლი ხალხსა და რეჟისორი მარად ჟამს დინჯი. დამდენ და დგამენ წოდამ-უტულმა და შემოსავალს არ უნდა პირი, სკოლას შენობას ბედმა უმუხთოლა, ჩამოემტერია თავი და პირი. სახალხო სახლის აქ იყო გეგმა, ბეგრის ზრუნავდა აზრის აკლებით, მაგრამ საქმესთან გვირგვინა ბედმა, იქ მზრუნველობა დარსა ნაკლები.

„წინაბრძოლა“

— რამდენს იმსხვერპლებს ეს ორიანტი?!
 — ყოველ შემთხვევაში ჩვენ გამოცდილები ვართ და მის ახეხეზე არ წამოვცევებით. განა არ გვეყოფა რაც „ბარბო“-მ დაგვმართა?

მესვეურებმა სთქვეს: ეკლესია რა საჭიროა, აბა, სთქვით ცხლას? სახალხო სახლად უქეთესია.— რაზედაც მოხდა კამათი, შეხლა... მაგრამ დაშლილი დაჰყარეს მინდვრად... ათოვე-აწვიმეი თავს ორი წელი; რამე აგვეგო იმის მაგივრად ხელში-ლა დაგვჩრა ორიოდ ძელი.

ზოგი წილის და ზოგიც დაღბა ასეთი დარჩა ღელის სახლის ბედი; ლოცვა-კურთხევა გადაყვა ტაბლას სასუფეველის წინამორბედი.

გლებებმა ტყეში მოსჭერს ხეები, ეკლავ ამ სახლისთვის დანებრებს ფიცრად. ამბობენ: ერთი კაცს ხედავ ძელები, ნაკილურა კი ხალხსა საფიცრობი.

გლებებმა კიდევ გაიღეს თანხა: ფულთი, სიმინდით, ჭამათი თუ კვერცხად; მიწამ ჩაჰყლაბა, თუ ვინმეს ხახამ ვერა-რა გაიგეს, ვერ ნახეს ვერსად.

დაიჭრა გული, მოკვდა იმედი არ დარჩა კაცი კეთილ-ყოფელი; ვისაც მიენდო ამ სახლის ბედი დარჩა უფულო და უღმობელი.

რა შეეიარა ერთ დღეს სოფელი, ამოირჩიეს მათ კომისიას;

უთბრეს:— იყავო ყველას მძებნელი ვისაც კი რამე დაუთესია.

და იქნა დიდი გლეხა-ძიება, და იყო დიდი გაწამაწია; იძახდენ:— არაფის ებატება... ჩვენი გაცულებფა არა, აწია-

გავიდა ხანი და კომისიამ წამოაყენა სულ დიდი სია: ზოგთან სიმინდი, ზოგთან ფიცრები და ზოგთან კიდევ ვახშმის ნისია.

დაუდღვეს ვაღა შემოტანისა და ბევრმაც ცმუტეთია, კვირობა... ბევრმა დაიწყო გრება ტანისა და ბევრმაც იწყო ცმუტეთა, კვირობა...

გავიდა წელი... არც ერთსა მათგანს არაა შემოაქეს, არც რას ჰკითხავენ, იმ „პატრონებს“ რომც გახსენოდა მგონი ამეზეც კი გააკიცხავენ.

მაგრამ რაც იყო ჩაბარდა არჩიეს ახალი სამუი განაგებს თემსა. ვნახოთ იქნება როგორი საქმის, ვნახოთ, თუ როგორ შეისმნას ფრთებესა!

არა და მაშინ ახმატკილდება ჩემი სასტიკი კალამის წვერი; მაშინ დამციონ ზოგიერთებმა: „არ ააღინო წაცარში მტკერი“.

ჩახუნდარიძე

ქ ლ დ ა

ბიშ: კარაბეტ, გაიგე? კაპერატიაში ფანები კიდევ დაუკლეს..

ქარაპებრა: აი ღლე დაუკლეთ მეგ ბემურაზებს; აქამდისნ ფანები პაჩტი ბარდღბარი გვქონდა, ხალხი მაინც კაპერატიაში ვარბოდა და ახლა ჩვენთან ვინლა შემოვა? ლამის არის ღუქნიდან თავგებიც კი გაგვეციენ!..

ს ა მ ს რ ა დ ი ა

გული ვერ ითმნებს ოხერი, თორემ რალა დროს ლექსია!
(აქვნებთს ჰკითხეთ, თუ ვტყუო, ყველაზე უკეთესია).
კლუბისა გაბეჭდეთ დანრწნეს (ახალი ვინმე ბრძანდება) მუნ კაბინეტი მოაწყო—
აღბად არგუნა განგებამ.
(არ შეიძლება ჯერ მისი არც ქება, არც ძაგება) სული რომ მიწუხს, იმიტომ არ შემიძლია ლოინისი ქარბანა—ჩენი იმედი, დგას დაკარგული ლოდით. ამ სამსი ქალი მუშაობს, ყველა გლეხისა შვილები! სისაწყლე—სიღარიბეში, ნაშობი, გამოზრდილები, მზე მათთვის აღარ ანათებს და ღამე მუდამ ბნელია! რაილა ჯავრი აწუხებთ—პიირღებან... და კლიან.
(ე, მეთაურო ქარბნისა, ნუ თუ აღარა გრცხენია) ხელოვნებაში მუსიკა, დიდი განძი და დარგია! ასეთი სკოლა ჩვენცა გვაქვს ცერბონ, მიმასუბნებთ: კარგია.

შეგ „ქალბატონი“ ბრძანებლობს, (ცია, სირცხვილო სადა ხარ); მე მის ადგილას რომ ვიყო, გავწიოდებოდი ხანდიხან.
(თუ ასე, ამ გზით იარა, ვერცხეთ: აღარა გეყვიარბარ!) ზრიდლობა თუ კი მოითხოვს, დათვალეთ თქვენი თითები!—
აქ ამდენია შერობა შემეყული მარგალიტებით. სისაწავებლებსა ვუწოდებთ, დარაჯით, მისაწავებლებით!—
ფაქიზად უნდა მოგეპყარო, დღეს მსურს დათუშა ხელები. თორემ უნდა ვთქვა სიტყვები განაშმაგ — განახლები. კლუბი—მუშების სიბრძნე და გრანზობის დამატკობელი! და ჩვენც იღარა დავინდოთ, მისი ბტეცა და მგმობელი.
(სოსიკოს კლუბზე გაიმობთ. ქალქის არ ვარ მშობელი) ბევრი დაღვარა მშრომელმა აქ სისხლი, მწარე ოჯლითა: ტფილისიდანაც მოიხმეს: **პაშა** და ჩენი **სოფიო**. (კეთილი იყოს სტუმრობა— მზად გვაქვს მჭადი და ლობიო)

ათასად კაცი დაფსდა, ათათასად ზრდილობა!!
იღარ ვიწუხებ იცოდე, მე შენსა გავირშვილობას. ძნელია, როცა ნაშუსზე კაცი რომ იწუხებს ძვირობას! საქმეს გაძღვევენ სახაზობს—
შენც აძლევ მტკიცე პირობას.
(ე, რვეიზორო ლომამეც, არ გვენისი მუდამ „გმობობა“) ჯანმრთელობისთვის ზრუნავენ: მუშა, გლეხი და მთავრობა! რომ პლეზაროს სამშობლოს მხნე და ჯანსალი თაობა. ამას არავინ ყურს უღებებს, არავინ ენმავრება!
და ჩვენც მოგვეყინდა ლოდინი და მუდამ ასე ყურება. **ლორთქიფანიძე** ექიმი ზარმაცი, ფულის ქამია! ნეტავ არ გვეყვედს, არ იყოს; კაცი, მართლაც რომ ქამია.
(თუ სამსახური არ მოგვწონს, მოგვეშორდი ჩემო ძამია) **ვაითაბედი**, **ლევთვა**, მისი გული და სულია! ისინი **ლორთქიფანიძე**, **დავვისნეულა** სრულიად. „ღმერთო! გვიშველე, გვესენი“—
ხალისის ხმები საზარი! ხალხი ირევა ზუზუგით, ვით პარასკევის ზაზარი.

პანელი ბზიკი,

ს ა ჯ ა ვ ა ნ ო

საჯავახოში ატყდა ჩოჩქოლი, შეინძრა მთელი თემკომის ჯარი; მთავარსარდალი რალა თქმა უნდა ალექსანდრე თეთრ ცხენზე მჯდარი. შტაბის უფროსი გიგო ბრძანდება, (წყალმოდეს ნიკო შანიძის ჯგვარი); თაღდაწუხებით იბრძვიან ყველა, რომ ტარტაროზე იყარონ ჯავრი. რიგში ჩამდგარი ანტონ გავუა, შარშან შანიძე და თვით კარგეზი; ხატზე აფიციებს მთ პრილსტე და ნიკოს მოაქვს მათთვის ტრაპეზი. და სასაღვრიდან ლორბის ჯარით სიმტკიცელო ამასუქელი; ბრძანებას ელის რომ გაიშალოს სახელობელო ერთათ სულ მთელი. ყველა მუშკორის საპირ და პიროთ თვით თაგმჯდომარეც გამოსულია. ქოსა წვერს იგლეჯს, მუშტს მაგიდას სცემს, აღმური ასდის, გულ მოსულია: **მე დავიწყებ ვიდავ ბიჭაბუქებს** ახე ბუჩაჩთ ჩემს ადგებასო; ისეთ დღეს დავაყენებ რომ წაყველიდეს დაბადებასო...
იხტომეს-პირელი.

ჯეჯობის კუთხე

„ღმ... ხალ“

სხვებმა იკითხოს, თორემ შენ რა გვიყრის „გოგია მე-
ჩინგურე“-ვ! აიღე ჩინგური, დაუკარი და დალიინე,
ცოლ-შვილი გარშემო შემოიჯღღებება და დაივიწყდება
უშენობა.

არც რკ. გზის სამშართელთა დანაშაული რომ შემა
არ არის. თქვენ უსაყვედურებთ:

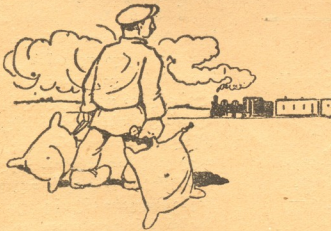
— თუ არ არის შეშა, ამ ორღირებს რატომ ურიგებს
რკინისგზელს? ორღირი ხომ არ გაათბობს ოთახს და
საქმელს არ გაავიკეთებს?

ეს მართალია, მაგრამ რკ. გზ. სამშართელთა რომ
ქნას? არც შეშა მოცვის და არც ორღირი? მოთმინებით
უნდა შეიარაღლეთ თავიდან ფეხებამდე, ანდა ფეხებიდან
თავამდე. თქვენი შეშის დასამზადებლათ იზრდება აი
ეს ტყე...

ასე ხომ ახლო ხანში თუ თქვენ არა, თქვენი შვილის
შვილს შვილის შვილს მაინც მოეწყობება... მხოლოდ მი-
ცემული ორღირები შეინახეთ.

სიღიწე

ეს გახლავთ მემანქანე ქოჩიხაშვილის თანაშემწე (იხ.
საღვთისმშობლის გულჯანში 21 თებერვლს მატარებელი
№ 3—4). რომ ვაღმა არ გამოკვედავოს და ამისათვის
თვითონ მან არ მოკვდეს შაირი, ამიტომ ჩვენ ნურაფერს
ვაშობთ, ხოლო მოვუქმინით თვითონ მას (ასე გვიო-
ჩებს „შოლტი“), თუ როგორ დადიანებს:

დაილიცოს კახური—
თავში როგორ უკიკიკებს...
ძლივ-ძლივობით მოვატრეც
ღვინით ხავს მე ტყეებს...
რა გაუვირებს „პოეზო“,
დგებარ ოცი წუთია;
რა ვქნა, როგორ აგქარადე—
ღვინო ოთხი ფუთია.
აქჩარებით სოფელი
არვის შეუჭამია...
ქოჩიხაშვილს ვენაცვა,
არის ჩემი მამია...

ჰო—და საქმე ასე იყო, მაგრამ მეზავრებმა მაინც ას-
ტეხეს აეკო-მეყალი. თუმცაღა მათ აურ-ზაურს ქოჩიხა-
შვილმა ყურადღება არც კი მიუქცია და თავის თანაშემ-
წეს მაინც დაღმანს დღეცაღა მერე ზარის შემდეგ, რასა-
კვრევილია: მეზავრები არაფერსაც არ იტყოდენ, რომ ეს-
მოღეს მემანქანის გულში ღლიონ:

ო ნუ დღავთ, მეზავრებო,
ადრე ჩავდით ქალაქსო...
როცა ღვინოს ვაღვკრავ
„პოეზს“ ვმატებ ძალასო.
გავაქროლებ ჩიხსავით,
ვიწამ მე დღე რისკაო,—
და ქალაქში ჩასვლამდე
დავღვდ მე ერთ ტრასაო.

სიღიწის მსხვერპლი.

რალა ჩვენ ვითრით ამ კამეჩის თავგადასავალი; ყუ-
რი დაუღვთ მის პატრონს—გოგორის:

ნატანებიდან როცა
სუფსაში მიველ შინა,
კამერი მკვლარი ვნახე
მე აღმასკომის წინა.
არ მქონდა საწყალს ჩემთან
საკვები და არც შინა,—
და საჩივრებულად აღმად
თემქაში მოიბრინა...
მუხლებს უჭრიდა გზაში
მას ცარიელი კუბო...
სიმშოლმა დახცა მკვლარი...
მოთქმა არის ფუტო...

კიღვე ბევრს იწერები გოგორიზე, „კაშიხელი“, მაგ-
რამ ჯერჯერობით ეს ეკმაოთ.

„ლიოპინის“ ფანარი

ამას წინდე ვაზეთშიაც სწერდენ ახალდაბის შვილ-
წელის გამგის შესახებ, მაგრამ მერე რა?—კედელს ცერ-
ცი შეაყარე... ცერცვაქის (სკოლის დარაჯია) მაინც არ
დააღდა საშველი. სადაც არუ ნდა წავიდეს, დარაჯი თან
მიჰყავს ფარით ხელში. ნეტავ რას ეძებს „ლიოპინს“.

ფარით პატივცემული ვამგე?.. უფრთხილდეს ფარანი
არ ჩაქრეს და კისერი არაფერზე მოიტხოს; ანდა ღლივ-
ნის ფარით“ სხვა რამეს არ წააწყდეს... (რას ერითო, კარგ
ჩრევის აძლევს ჩანგალი).

საბჭოთა პოლემი

ცივანს (ჭიათურა): გეწერთ, რომ

ყოველ თვეში ვამგეს ცვლიან,
არ უღმის არცერთს ბედი,
ამ „მოსხნა“ და „დანიშნა“-ში
გავერანდა მთლად ცხრა-წლეული.
აქ თეატრში მუდამ იღვმის
„გაპირების ტალკეხი“.
ნუ თუ სხვა რამ ვერა ნახეს
ამ დრამაზე უკეთესი?!

პარიმანის კონცესია...

მაგრამ უკაცრავად... ეხლა შეენიშნეთ, რომ თქვენი წერილი ხელმოუწერელია, იცოდეთ, რომ ტარტაროზი არა თუ დამეტყუებს ხელმოუწერელ წერილებს,—არც კი განიხილავს.

სოხუმელ გოჩას თქვენი წერილი რომ ყოფილიყო იმ „კურცია“-სავით „უფირი“, ჩვენც სიამოვნებით დავებუქდავთ. რედაქცია თავმჯდომარე არ ჰყავს, არამედ ჰყავს რედაქტორი. მოგეწონა ადგილობრივ ცხოვრებიდან ისეთი მასალები, რომლებსაც ვათავსებთ ჩვენს ჟურნალში და ჩვენ ყოველთვის დაფეთობთ ადგლს თქვენ კორესპოდენტობით.

დამსწრს (ოზურგეთი): ვარდოუანეს და თამარიკოს ასეთ ძლიერ წახუბებაზე, თქვენ ასეთი სუსტი წერილი დაგიწერიათ... როცა იმ ალაგის მივდივით, სადაც თქვენ სწერთ: — უკაცრავად, საკიბის გადაუსხვიო,—თქვენმა წერილმა ჩვენ გოდრისკენ გადაუსხია. ბევრი ვემუდარე დავცადა ბოლომდე წავითხვამდი, მაგრამ არ ჰქნა.

სოლ-საშს შე კვი კაცო, სამას კაცს სტუდენტებს ამხანაგმა წონის ფული წაგართვა, ახალ-ქალაქში წავიდა და იქ „დალალოს“... რაღა დროს შარდის წერაა მახე! რატომ ერიდები მისი გვარის დასახელებას და გინდა „შარდანი“ გამოიყენო!... მართალიც: თქვენ კი აქ იხეთქეთ ვიღუბლა და იგი ახალ-ქალაქში მიირთმევენ თქვენსა ფულსა. თქვენ, თქვენგანათობათ მისი, ჩვენ დავასახელებთ მის გვარს, რომელიც თქვენი შარდიდან გამოიღეს—ქიავა.

დენ-კას: რა გეპასუხობთ ჩვენც არ ვიცით... შტელ წერილმანია. დახატავდით კატის. მაგრამ ჩვენს ჟურნალს ეს სჭირია; არ სჭირია იმიტომ.

შავ-ქველს (ფოთი) თქვენი „ზაბაბალა“ იქ გავეზანეთ, სადაც თქვენ, ორი საათი დაჰკავით. გვიგოს, რომ სხვა ალაგი მისთვის უფრო შესაფერისი არსად არ არის. გეწერ:—ეს წერილი დამიბეჭდეთო, რიგოვრც ფაქტიური ამბავი... ერიდეთ მაგნარი უტყუბნს.

ღობიბოს (ბათიმი) ძალიან უჩიჩი ყოფილა, თუ კი:

კუჭი ჩემი არ მოვევრის,
ჯიბებს არ აქვს რომ ქანქარი.

შავრამ მისთვის სასჯელად იგიც გმარა, რომ:

შიმშილითა პირს რომ ვუღებ
მივარდება მე შიგ ქარი.

ყ. მუსხრჩილს ასე გადავაკეთეთ თქვენი ლექსი:

ვანომ ცოლი გაუშვა,
მიზეზი სიქვა—მეგლია;
ამ ზამთარში მასთან ყოფნა
მეტისმეტად ძნელია.—
და შეირთა ხელ სხვა ქალი,—
მსუქანი და სქელიაო...
ზაფხულში კი მას გაუშვებს
მეტისმეტად ცელიაო...

სიცივე თქვენ საკმაოდ გეტყობათ ეხლა, მაგრამ ჩვენ მაინც მოვთავსეთ თქვენი ლექსის ნაწილი.

ფარნაოზს თქვენი წერილი თვით იმ ამბავზე უფრო წერილმანია და ამიტომაც... მწვიდლობით ბრძანდებოდეთ.

ა. ოროკლს (ჩოხატაური) შესაძლებელია:

დამწვევც ხალაროს გამგეა
საბეულოანტი ძველია;—
ეხლა კი ბოლოვრკობი
და ბევრის რამის შთქმელი
მისი გაცოცხვა აქედან
აუცილებლად გვეჭირაო...
თუ არ წავიდა, იცოდეს,
უნდა მოვხებოთ ცხვირია...

თქვენ ვფიქრობთ, რომ ის კაცი წახვლას ამჯობინებს, ვიდრე ცხვირი მოიტყოს... ხოლო თქვენ ამის შიასებებ მის უნდა აცნობოთ და არჩევიანი მისცეთ.

ხეხხს ვაჭრუკანებს აძლევინ
იმთ „მოითხვს“ ხელია;
ბანკში ვეპარი ნავარდობს,
გლეხი კი ბუზის მივღელია

შეიძლება მითრლიც ბანკი ვაჭრებს აძლევს სესხს, მაგრამ მისს კი ვერ დავიჯერებთ,—თითქოს თქვენში იმდენი ბუზები იყოს. რომ შეიძლებოდეს მათი დათვლილი და ჰქერი თავის შექცევა.

ახალ მეგობარს. თქვენგანოვთ, რომ თუ არ დაიბეჭდება, გვარს ნუ გამოავტარავთ „ენობათა მიღება“-ში ვასრულებთ თქვენს თხოვნას.

იფიფს. (აქ ბათომის ჟურნალ № 16): აბა რა საჭვეყნოო გამოხატუნია ეს ამბავი:

იქნებ ვერ იცნობთ ვინ არის
ეს ქალბატონი ლლია?
„ჭოგოკომის“ თავმჯდომარეა
სხვა მას არა ყავს ღოლია...

ეს თქვენი წერილმანებს ტარტაროზი არ ბეჭდევს. თუ თქვენ მოსვენებას აპრ გაძლევს,—მისთვის სჯობია ჩემბერლენთან წავიდეს, რადგან ინგლისის მთავრობა დიდ განსჯილილს იძლევა ჰორების შეთხზვაში.

მებს (ფოთი) გეწერეთ: „ნამდვილი ამბავს მოჰყავს ცხოვრებინდა“, მაგრამ ამბავი ნამდვილი როგორ იქნება, როცა ამბობთ, რომ მოჰყავს ნამუშევარს ცოლი არ უწონებდაო!.. (თუმცა რომ, მოსალოდნელია, თქვენ მართლს გეწერდეთ და ჩვენ კი არ გვეჯეროდეს).

„იველი“

შოშილი კოლკოვნიკი (ყოფილ გენერალშას): ანა ნიკოლაევან, ზედავ კომუნისტებმა უკვე თანდათანობით დაიწყეს კნიაინების, თავადების, მეფის და დედოფლის ხსენება... აღბაღ საკმე კარგად არის?.. ცოტა კიდევ გაუტელი და მგონი გვეშველებსა.